

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(12) **OPIS PATENTOWY** (19) **PL** (11) **225616**

(13) **B1**

(21) Numer zgłoszenia: **410528**

(51) Int.Cl.
E21C 41/32 (2006.01)
E02D 3/026 (2006.01)
C09K 17/00 (2006.01)

(22) Data zgłoszenia: **12.12.2014**

(54) **Sposób zapobiegania przemieszczania się zanieczyszczeń z wyrobisk po eksploatacji surowców mineralnych do wód gruntowych**

(43) Zgłoszenie ogłoszono:
20.06.2016 BUP 13/16

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:
28.04.2017 WUP 04/17

(73) Uprawniony z patentu:
POLITECHNIKA LUBELSKA, Lublin, PL

(72) Twórca(y) wynalazku:
MAŁGORZATA PAWŁOWSKA, Lublin, PL
ARTUR PAWŁOWSKI, Lublin, PL
LUCJAN PAWŁOWSKI, Lublin, PL
ZYGMUNT KWIATKOWSKI, Ciecierzyn, PL
KATARZYNA WRÓBEL, Niemce, PL
WOJCIECH CEL, Piotrków Trybunalski, PL
JUSTYNA KUJAWSKA, Lublin, PL

(74) Pełnomocnik:
rzecz. pat. Tomasz Milczek

PL 225616 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest sposób zapobiegania przemieszczania się zanieczyszczeń z wyrobisk po eksploatacji surowców mineralnych do wód gruntowych.

Rozwinięcie budownictwa drogowego spowodowało duże zapotrzebowanie na surowce skalne co doprowadziło do powstania dużych wyrobisk degradujących duże obszary powierzchni ziemi. Jednym z możliwych kierunków zagospodarowania jest wykorzystanie wyrobisk do składowania odpadów. Na przeszkodzie szerszego wykorzystania wyrobisk do składowania odpadów stoi obawa skażenia wód gruntowych przez zanieczyszczenia wymywane ze składowanych materiałów odpadowych.

Z polskiego zgłoszenia wynalazku Nr 376141 znany już jest sposób uszczelniania składowisk odpadów polegający na tworzeniu nieprzepuszczalnej warstwy izolacyjnej z mieszaniny popiołu i cementu z wbudowaną warstwą wykonaną z kopolimeru winylowo maleinowego modyfikowanego diamidem kwasu węglowego. Wadą metody jest użycie organicznej membrany, która po czasie ulega degradacji oraz użycie cementu, który podwaja koszt wykonania izolacji.

W patencie WO 1997026416A1 przedstawiono metody polegające na wykonaniu izolacji warstwowej składającej się z warstwy z folii plastikowej i warstwy bentonitu, obciążonego od góry warstwą gleby. W tym przypadku również użycie folii plastikowej stwarza zagrożenie, że po pewnym czasie ulegnie ona degradacji.

W patencie USA Nr 5374139A przedstawiono metody polegające na wykorzystaniu maty geotekstylnej o wymiarach porów 0,6 do 0,2 mm z nałożoną warstwą gleby, która w celu uszczelniania zalewa się szkłem wodnym i czynnikiem żelującym w celu zmniejszenia przepuszczalności dla wody. Także i w tym przypadku geotekstylna matryca ulega w czasie biodegradacji co może skutkować po latach, już po zakończeniu eksploatacji przeciekami zanieczyszczeń.

Inny sposób przedstawiono w patencie niemieckim Nr DE3466654D1, który polega na wprowadzeniu membrany przepuszczającej wodę ale zatrzymującej związki chemiczne. W tym przypadku istnieje obawa, że pory w membranie ulegną szybkiemu zatkananiu.

Istotą sposobu zapobiegania przemieszczania się zanieczyszczeń z wyrobisk po eksploatacji surowców mineralnych do wód gruntowych jest to, że na uformowaną 50 cm warstwę utworzoną ze skały płonnej zrasza się 10% zawiesiną popiołu ze spalania węgla kamiennego, korzystnie brunatnego 5-cio krotnie przez okres co 10 dni w ilości 0,3 m³ zawiesiny na 1 m² utworzonej powierzchni, następnie po 50 dniach utworzoną powierzchnię ugniata się walcem i tak ukształtowaną powierzchnię przykrywa się co najmniej 50 cm warstwą skały płonnej, po czym wyrobisko wypełnia się skałą płonną do wysokości poniżej 2 metrów od plantowanej powierzchni, zaś górna 2 metrową warstwę wypełnia się mieszaniną ziemi z nakładu i osadów pofermentacyjnych z biogazowni rolniczych w stosunku wagowym jak 9:1.

Korzystnym skutkiem wynalazku jest to, że sposób umożliwia zapobieganie przemieszczania się zanieczyszczeń powstałych z wyrobisk po eksploatacji surowców mineralnych do wód gruntowych.

P r z y k ł a d

Uformowano 50 cm warstwę ze skały płonnej, którą zraszano 10% zawiesiną popiołu ze spalania węgla brunatnego. Zraszano ją 5-cio krotnie co 10 dni w ilości 0,3 m³ zawiesiny na 1 m² utworzonej powierzchni. Po 50 dniach utworzoną powierzchnię ugniatało się za pomocą walca. Tak ukształtowaną powierzchnię przykryto 50 cm warstwą skały płonnej. Po czym wyrobisko wypełniono skałą płonną do wysokości 2 metrów od planowanej powierzchni, zaś górną 2 metrową warstwę wypełniono mieszaniną ziemi z nakładu i osadów pofermentacyjnych z biogazowni rolniczej w stosunku wagowym 9:1.

Zastrzeżenie patentowe

Sposób zapobiegania przemieszczania się zanieczyszczeń z wyrobisk po eksploatacji surowców mineralnych do wód gruntowych, **znamienny tym**, że uformowaną 50 cm warstwę, utworzoną ze skały płonnej, zrasza się 10% zawiesiną popiołu ze spalania węgla kamiennego, korzystnie brunatnego 5-cio krotnie przez okres co 10 dni w ilości $0,3 \text{ m}^3$ zawiesiny na 1 m^2 utworzonej powierzchni, następnie po 50 dniach utworzoną powierzchnię ugniata się walcem i tak ukształtowaną powierzchnię przykrywa się co najmniej 50 cm warstwą skały płonnej, po czym wyrobisko wypełnia się skałą płoną do wysokości poniżej 2 metrów od plantowanej powierzchni, zaś górną 2 metrową warstwę wypełnia się mieszaniną ziemi z nakładu i osadów pofermentacyjnych z biogazowni rolniczych w stosunku wagowym 9:1.

